

(La séance publique est ouverte à 14.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Fernand Etgen, Président | Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

M. Marc Hansen, Ministre | Dat ass net de Fall, Här President.

2. 8138 – Projet de loi portant mise en œuvre des points 1 et 2 de l'accord salarial dans la Fonction publique du 9 décembre 2022 et portant modification de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État

M. Fernand Etgen, Président | Mir fänken d'Sitzung vun de Mëtteg u mam Projet de loi 8138 iwwert d'Ëmsetze vum éischten an zweete Punkt vum Accord salarial vun der Fonctioun publique vum 9. Dezember 2022. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an et hu sech ageschriwwen: d'Madamm Diane Adehm, den Här Yves Cruchten, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Fernand Kartheiser, d'Madamm Myriam Cecchetti an den Här Marc Goergen. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Fonction publique

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här President. De leschten 9. Dezember huet de Minister vun der Fonctioun publique, de Marc Hansen, en Accord salarial mat der repräsentativer Gewerkschaft am ëffentlechen Déngscht, der CGFP, ënnerschriwwen. Dat war natierlech keen einfachen Accord. Et dierf een net vergiessen, datt dat an engem dach net gewinnten ekonomeschen Ëmfeld stattfonnt huet. Ech mengen, mir wëssen awer allegueren, datt de Moment déi ekonomesch Situatioun, net nëmmen hei zu Lëtzebuerg, mee och doriwwer eraus ...

(Brouhaha)

M. Fernand Etgen, Président | D'Sitzung ass amgaangen.

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | ... och nach um internationalen Niveau. An datt dann awer trotzdeem esou en Accord erauskomm ass, ech mengen, dofir ass och deenen zwou Parteien ze felicitéieren.

Ech wëll awer fir d'éischt emol hei ënnersträichen, de Memberen aus der Kommissioun e ganz grouse Merci auszesprechen, aus deem ganz einfache Grond, well mer e bëssen eng onorthodox Manéier hate vläicht, fir dëse Gesetzesprojet ze diskutéieren respektiv och de Rapport zréckzebehalen. Dowéinst hoffen ech och op Verständnis an ech sinn och iwwerzeegt; dat war an der Kommissioun de Fall. Vu d'Urgence och hu mer eebe missen e bësselche méi schnell schaffen. An duerfir war dat och a relativ kuerzfristegen Delaien. Ech profitéieren dann och vun der Geleeeënheet, fir den Dammen Tania Sonnetti an Olivia Welsch e grouse Merci fir hir Flexibilitéit ze soen.

Dëse Projet de loi gouf de 26. Januar vum Minister Marc Hansen deposiert. Mir haten den 1. März dunn eng Reunioun vun der Kommissioun, wou dann och de President vun der Kommissioun als Rapporteur zréckbehalen gouf. An de 16. März gouf dann och schonn de Rapport hei eestëmmeg uegoholl.

D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics hat hiren Avis den 3. Februar eraginn. Den éischten Avis krute mer vum Conseil d'État den 28. Februar. An den Avis complémenteaire vun der héijer Kierperschaft koum dunn de 14. März.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ëm wat geet et dann elo an dësem Projet de loi? Ech wëll fir d'éischt emol hei ënnersträichen, datt eng dach grouss Neierung dran ass am Fong geholl, een Element, dat et nach ni an engem Accord salarial mat der Fonctioun publique ginn ass, an zwar eng 5 % eg Erhéijung op deenen éischten honnert Punkte vu sengem Gehalt. Dat kann een also soen: Dat ass eng horizontal Approche, dat ass e Montant global, deen am Fong geholl da fir jiddwereen dee selwechten ass.

Déi Mesür gëllt da réckwierkend op den 1. Januar, leeft fir ee Joer, leeft also Enn Dezember dëst Joer aus. Dat mécht de Moment 106 Euro aus nom Indexstand vun haut. Dir wësst jo awer, datt den Index den 1. Abrëll wäert änneren, an da klëmmt dat op 111 Euro.

Ech wëll dat och un engem Beispill vläicht illustréieren, dann ass dat e bësselche méi licht ze verstoen: Wann een eng Pai hält vun 300 Punkten – dat sinn de Moment 6.360 Euro –, da mécht dat bei 5 % op deenen éischten 100 Punkten, wéi gesot, 106 Euro aus. Dat ass 1,67 % méi dee Moment an der Pai. Wa mer dann awer e Gehalt huele mat 500 Punkten – dat sinn de Moment 10.600 Euro de Mount –, do mécht awer d'Augmentatioun, déi 5 % op den éischten 100 Punkten, um Gesamtgehalt da just 1 % aus.

Dës Indemnitéit gëtt och proportional zu der Tâche d'occupation verrechent. Dat heescht also: E Beamten, deen nëmme 50 % schafft, dee kritt selbstverständlech och nëmmen op deenen éischten 50 Punkten déi 5 % guttgeschriwwen. Och hei ginn ech Iech e Beispill: Wa mer e Fonctionnaire huelen, deen de Moment 410 Punkte verdéngt, da mécht dat aktuell 106 Euro aus. Beim Employé – Dir wësst jo, datt déi en anere Punkt-wäert hunn, deen ass e bësse méi niddreg –, dee läit da bei 100,35 Euro. Wa se natierlech nëmme 50 % schaffen, da kréie se selbstverständlech déi 5 % nëmmen op Basis vun den 205 Punkten, wat 53 Euro dee Moment ausmécht. A béide Fäll ass awer d'Erhéijung déi selwecht an zwar 1,22 % vun der Pai.

De Staatsrot hat awer do eng Opposition formelle gemaach. Hie war nämlech der Meenung, datt an deem Kontext Deelzäitaarbecht, datt do eng Insécurité juridique wier am Artikel 1, Alinea 2. Dowéinst hu mer eis an der Kommissioun natierlech domadder auserneegesat a mir hunn deem Conseil d'État dunn och zousätzlech schrëftlech Erklärungen ginn.

A fir och ze soen, datt am Fong, wat d'Deelzäitaarbecht ubelaangt, déi Leit, déi aus gesondheetleche Grënn Deelzäitaarbecht maachen, respektiv awer och déi, déi duerch eng Decisioun vun der Commission mixte op Basis vum Artikel L. 552-1 vum Code du travail och deelzäit schaffen, datt déi awer net an där Form betraff sinn, dat muss een och hei vläicht erklären. Dat heescht, a Consideratioun gëtt den Degré d'occupation geholl vun deem Dag un, wou se am Fong geholl sech zréckstufe gelooss hunn. Dat kléngt vläicht e bësselche komplizéiert, mee et ass awer ganz logesch nozevollzéien.

Déi Oppositioun konnt du vum Conseil d'État allerdéngs opgehuwe ginn, well mer eeben déi néideg Erklärungen ginn hunn. Am Ganze komme plus ou moins 300 Leit a Fro, fir, wéi gesot, vun där Dispositioun ze profitéieren.

Da war nach eng aner Interpretatiounsdivergenz mam Conseil d'État, wat déi Erhéijung vun deene 5 % do ubelaangt, an zwar, wat e méiglechen Impakt op d'Pensiounen ubelaangt.

Ech mengen, do muss een awer direkt emol hei ënnersträichen, datt et zwee Regimier gëtt, fir d'Pensioun beim Staat ze verrechnen. Mir hunn engersäits de Régime spécial transitoire a mir hunn anerersäits de Régime spécial. Beim Régime spécial transitoire, do gëtt d'Pensioun op Basis vun de Punkten, déi een um Enn vu senger Karriär hat, berechent. Par konter bei deem zweete Regime ass et e Régime spécial. Do ass et am Fong déi Masse salariale, déi een abezuelt huet, déi derfir ausschlaggebend ass, fir d'Pensioun ze berechnen.

De Conseil d'État war dunn der Meenung, datt dat en Impakt op d'Pensiounen hätt. Dat ass allerdéngs net de Fall, well, ech wëll dat nach eng Kéier hei ënnersträichen: Déi 5 %-Erhéijung bedeit net eng Verännerung vum Punktwäert. Op dee kommen ech herno nach eng Kéier kuerz ze schwätzen. An dowéinst entsteet eebe keng Differenz an der Pensioun zwëschen deene Beamten, déi an dem speziellen Iwwergangsregime sinn an déi am Laf vun dësem Joer an d'Pensioun ginn, respektiv deenen, déi nom 1. Januar, also nom 31. Dezember dëst Joer, an d'Pensioun ginn.

Och do hu mer dann als Kommissioun dem Staatsrot Erklärungen ginn. An e konnt sech och domadder zefridde ginn, wéi mer dat konnt an hirem Avis complémenteaire vum 14. März feststellen.

Da wëll ech awer op den Artikel 2 hikommen. An zwar wësst Der oder wësst Der vläicht net, datt deene Fräiwëllegen an der Arméi hiert Gehalt net liiert ass un de Punktwäert beim Staat. Dat heescht, déi kréien u sech eng Indemnitéit. An och do huet d'Regierung dann awer am Fong geholl mat der CGFP eng gutt Lösung fonnt, andeems dann, wéi gesot, elo hei e fixe Montant berechent gëtt, an zwar nom Index vun 877,01 op den éischten honnert Punkten.

Dat mécht u sech 2.000 Euro aus. Mee vu datt awer d'Pai bei de Volontairen an der Arméi just bei 1.887,21 Euro läit, besteet also eng kleng Differenz bei der Attributioun vun deem Montant. Dee läit also liicht drënner, ënnert deene 5 %, déi d'Staatsbeamte respektiv och d'Employéë kréien. Do hu mer als Referenz, wéi gesot, datt sinn 11,4449165 Euro op den Indexstand vum 1. Januar 1948. Insgesamt, wéi gesot, läit dat awer liicht drënner.

Dann den Artikel 3: Do geet et ëm d'Ëmsetze vum Accord salarial. Et ass evident, datt d'Punkten 1 an 2 réckwierkend op den 1. Januar wäerten a Kraaft treden. An dann trëtt natierlech nach en anert wichtegt Element vun dësem Accord salarial awer eréischt den 1. Januar 2024 a Kraaft. Do geet et ëm eng lineär Erhéijung vum Punktwäert. An zwar mécht dat eng Augmentatioun insgesamt vun 1,95 % aus. Deen neie Punktwäert wäert also 21,6136597 Euro respektiv 20,4660676 Euro sinn. An dat wäert och am Budget 72 Milliounen d'nächst Joer ausmaachen.

Déi éischt Moossnam vun deene 5 % mécht iwwergens am Budget 45 Milliounen aus.

Voilà, dat war am Fong geholl schonn alles, wat ech zu deem Projet elo hei ze soen hunn. Ech hoffen, datt et net ze vill komplizéiert war, datt vu menge bescheiden Kenntniss der Wichtigst awer eriwierkomm ass. Ech géif Iech och dowéinst bieden, deem Projet de loi hei zouestëmmen. An ech wäert natierlech och am Numm vu menger Fraktioun, der DP, den Accord bréngen.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporteur Gusty Graas.

An éischten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Diane Adehm. Madamm Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Diane Adehm (CSV) | Här President, Dir Dammen an Dir Hären ...

Plusieurs voix | Mikro!

(Interruptions diverses)

Une voix | En ass un!

(Interruptions)

Mme Diane Adehm (CSV) | Voilà, da fänke mer nach eng Kéier un.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, virop wéilt ech dem Här Gusty Graas villmools Merci soe fir säin ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Et ass wouer, dass et e bëssen eng dréche Matière ass, an een, deen net an där Matière do dran ass, huet sech ganz, ganz séier verlaf. Mee den Här Graas bréngt et ëmmer erëm fäerdeg, fir et llicht verständlech eriwuerzebréngen.

Als CSV begrësse mir den Accord salarial, dee mir haut de Mëtteg stëmme wäerten. Mir begrëssen deen och ausdrécklech. Mir erlaben eis och, drun ze erënneren, dass bei de leschten zwee Accord-salarialen an der Fonction publique keng strukturell Punktwaerterhéijung komm ass. Den 18. Juni 2018 war d'Ofschaf vum der 80-80-90-Reegelung e grousst Thema. An dat Fenzegt, wat d'Staatsbeamten do alleguerte kritt hunn, dat war eng Erhéijung vun der Allocation de repas vun 144 op 204 Euro.

De 4. Mäerz 2021, also beim viregte Gehälteraccord, do gouf et och erëm eng Kéier keng strukturell Punktwaerterhéijung fir d'Staatsbeamten, mee do ass sech méi op d'Aarbechtskonditiounen vun de Staatsbeamte konzentréiert ginn an do ass et dann eeben och ëm den Teiltravail gaang respektiv d'Harmoniséierung vun de Karriären C an D.

Jo, an haut si mer dann elo endlech um Punkt ukomm, wou mer dann eng Punktwaerterhéijung fir d'Staatsbeamte stëmme. Dat ass eppes, wat mir begrëssen, well mer einfach soen, dass d'Staatsbeamten an deene leschte Joren immens vill geschafft hunn, coronabedéngt hu se och ganz vill geschafft. Si hunn aus Solidaritéit mat deenen anere Secteuren an der Vergaangenheet drop verzicht, mee och fir d'Staatsbeamte ginn d'Liewenskäschten ëmmer méi deier.

Ech denken do un d'Energiekäschten, d'Liewensmëttelkäschten, d'Wunne gëtt méi deier, och d'Zësen op de Prête ginn erop. A wann een da bedenkt, dass och de Mindestloun reegelméisseg erhéicht gëtt, ass et fir eis nëmmen normal, dass de Mëtteg d'Staatsbeamten och eppes Klenges bäikréien. An duerfir ginn ech de Mëtteg den Accord vun der CSV-Fraktioun.

Merci.

Mme Martine Hansen (CSV) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Adehm. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Yves Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Villmools merci, Här President. Et wäert Iech och elo net verwonneren, wann ech Iech soen, dass och d'LSAP wäert deem Accord hei zoustëmmen an de Projet de loi wäert matdroen. Ech soen dem Rapporteur, dem Gusty Graas, villmools Merci fir säi ganz detailléierten an ausféierleche Rapport.

Ech mengen, dass mer der Regierung, dem zoustänneg Minister kënne felicitéieren, dass en hei, fannen

ech, e rasonabelen Accord fonnt huet, och séier en Accord fonnt huet mat der Gewerkschaft vun de Staatsbeamten.

Ech hunn en och elo grad nach eng Kéier gefrot: Dat selwecht, wat mer haut stëmme, wäert och applikabel sinn zum selwechte Moment fir d'Gemegebeamten. Dat ass och eng gutt Noricht.

Dofir, mir kënnen deem heiten absolutt zoustëmmen. A mir wäerten eise Vott nach mat zwee Wënsch verknäppen. Deen éischte Wënsch, dat ass, dass de Rescht vun de Punkten, déi am Accord salarial festgehale sinn, déi mer haut nach net ëmsetzen, awer relativ séier kënnen ëngesat ginn. Mir wäerten op alle Fall alles dofir maachen. An deen zweete Wënsch, mengen ech, deen drécke mer hei ëmmer aus, dat ass, dass esou en Accord, deen an der Fonction publique fonnt gëtt, och hoffentlech Repercussione wäert hunn am Privatsektor an dass sech dorun inspiréiert gëtt, dass d'Leit och am Privatsektor sollen anstänneg remuneréiert gi fir déi Aarbecht, déi se leeschten.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Cruchten. An ech ginn d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Josée Lorsché.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Ech wéilt och am Numm vun der grénger Fraktioun de Verhandlungspartner fir hir Kompromëssbereitschaft, awer och fir hiert Verhandlungsgeschéck felicitéieren, well dat a rekordverdächtiger Zäit, kann ee soen, derzou gefouert huet, dass ëmmerhin iwwer 33.000 Ugestaltter an der Fonction publique an de ganze Gemengesektor kuerzfristeg a réckwierkend op den 1. Januar 2023 vum Accord kënne profitéieren.

Ech hu mer d'Zuelen ugekuckt: Aleng an der Education schaffe mëttlerweil iwwer 16.000 Leit. An der Administration générale sinn et der iwwer 11.000. Et kënnt nach de Gemengesektor derbäi, wou ech elo keng Zuele fonnt hunn, déi mech awer natierlech och géifen interesséieren. Dofir meng Fro, ob Dir vläicht iwwer esou Zuele verfüügt. Wéi gesot, a menger Recherche sinn ech net fündeg ginn.

Vu dass déi Berechnunge relativ komplex waren a souguer dem Staatsrot Kappzerbrieche gemaach hunn, ginn ech guer net drop an, wéilt awer de Beamte vum Ministère e grouse Merci ausdrécke fir déi kompetent Erklärungen, déi mer kruten, an natierlech och dem Rapporteur Gusty Graas fir deen explizitte Rapport, deen en och elo mëndlech wéi schrëftlech virbruecht huet.

Wat ervirzehiewen ass an deem Accord, ass fir eis virun allem, dass en eng Première duerstellt an der Geschicht vun de Gehälteraccorden an der Fonction publique. Et ass esouzesoen e Paradigmewissel do duerch, dass en esou definéiert ass, dass eng sozial Gewichtung erakënn. Souwäit ech weess, gouf et dat an der Vergaangenheet nach ni. Mir hunn hei fir ee Joer eng Gewichtung op den ënneschten Akommesklassen, wat a Krisenzäiten an eisen Aen immens sënnavoll ass. An déi sozial Gewichtung soll och an Zukunft eng Roll spillen, wa mer eis an esou Zäite befanne wéi deenen, déi mer elo kennen, och dat ass vum Rapporteur ënnerstrach ginn.

Wat awer dann nach derbäikënn, wat wichteg ass, dat sot och den Yves Cruchten virdrun: Mir sinn hei bei zwee Punkten! Den Här Marc Hansen, de Minister, sot mer, e wär gutt ënnerwee, fir déi nächst Punkten dann och an e Gesetz aflëssen ze loosse. Dat nächst schéngt da gläich deposéiert ze ginn. Duerfir géife mer eis freeën, och doriwwer e puer Informatiounen ze kréien. Wéi gesot besteet de gesamten Accord net

just aus deenen zwee Punkten, mee am Ganzen aus eelef Punkten, wat der jo net wéineg sinn!

Wat dann déi Diskussiounen ubelaangt, déi an der Lescht gelaf sinn, do ass et eis als Gréng wichteg ze ënnersträichen, dass den ëffentlechen a private Sektor sech net géigesäiteg bekämpfe sollen an dass Neidebatte verhënnert solle ginn. Dat läit eis um Häerz. Mir sinn der Meenung, dass béid Secteuren hir total Berechtigung hunn. Si sinn net matenee vergläichbar, mee et steet fest, dass mer béides brauchen. A mir brauchen och Personal, dat motivéiert ass. Mir brauchen Personal, dat fir seng Aarbecht unerkannt gëtt an dann och adequat bezuelt gëtt.

Dat gesot ginn ech den Accord vun der grénger Fraktioun an hoffen natierlech, dass d'Harmoniséierung vun den ënneschte Karriären an der Fonction publique dann och eng Kéier wäert zum Enn kommen. Ech mengen, dat gëtt e bësse méi quokeleg, quitte dass dat hei schonn net einfach war, mee d'Harmoniséierung vun den ënneschte Karriären, ech mengen, dat gëtt nach e Meilesteen ze goen. Dofir bonne Chance, Här Minister!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Lorsché.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | An dann ass et elo um honorabelen Här Fred Keup.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Fir unzefänke wéll ech och dem Rapporteur, dem Här Graas, villmools Merci soe fir dee gudden Rapport. Ech mengen, mir hunn an der Kommissioun och oft erlieft, dass et effektiv eng zimmlech dréche Matière an och eng extreem komplizéiert Matière ass, déi ganz Rechenaufgaben. Ech weess net, ob jiddwereen et verstanen huet, et ass komplizéiert. An ech mengen, dat Resultat, wat elo awer erauskomm ass, dat ass eng gutt Saach.

Et war och e bëssen iwwerraschend, dass dat komm ass. Dat huet eis, mengen ech, zimmlech alleguerten iwwerrascht, well an där Zäit virdrun huet et dach awer ëmmer esou ausgesinn, wéi wann d'Regierung net wéilt op dee Wee goen. Et ass elo geschitt an dat begrësse mir natierlech als ADR och ganz staark, dass dat elo geschitt ass. An dat ass och wuelverdängt, d'autant plus well jo awer och d'Staatsbeamten an de leschte Verhandlungen oft, soen ech elo mol, net de Maximum gefuerdert hunn a sech zrëckgehalen hunn.

Zum Schluss wéll ech awer och nach soen, dass et hei am Land Staatsbeamte gëtt, an et ass gutt, dass mer déi ënnerstëtzen, mir sollten awer och net alleguerten déi Leit vergiessen, déi am Privatsektor schaffen, a wou ganz vill Leit schaffen, déi fir wéineg Geld ganz vill schaffen, Geld, wat oft mol net duergeet fir, ech soe mol, anstänneg ze liewen. An d'Zil muss et am Fong sinn, dass et och an anere Secteuren, grad bei deene Léin, déi un de Mindestloun erukommen, Gehältererhéijungen an nächster Zäit wäert ginn. Voilà.

Den Accord vun der ADR. Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Keup. An d'Wuert geet weider un déi honorabel Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Léink) | Merci, Här President. Als Alleréisch emol e grouse Merci dem Rapporteur fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Mir begrëssen natierlech dese Projet de loi a mir ginn och als déi Léink eisen Accord dozou, well et si jo déi éischt zwee Punkte vum Accord salarial, déi tëscht der CGFP an der Regierung hei ëngesat ginn.

Eiser Meinung no gehéieren zu engem gutt funktionierenden öffentliche Dénsgscht Leit, déi eng uerdentlech Pai kréien, an dee soll och esou organiséiert sinn, datt en tipptopp ofleef, well schliisslech si si jo am Dénsgscht vun all eise Bierger/innen hei aus dem Land.

Grad an der aktueller ekonomescher Situatioun, ech mengen, datt ass och scho gesot ginn, an där d'Präisser fir d'Energie, fir d'Liewensmëttel a fir d'Logement esou an d'Luucht gaange sinn, kënn dat heiten de Leit zupass a mir si frou, datt dat och esou séier konnt emgesat ginn.

Här President, mir wëllen awer och drun erënneren, datt generell muss weider iwwert d'Salairé geschwat ginn, datt een net nëmmen de Secteur public, mee och den öffentliche Secteur (veuillez lire: mee och de private Secteur) muss am A behalen an datt ee sech net dierf ee géint deen aneren ausspille loossen, well d'Opwäertunge vun de Salairé mussen och am Private virugedriwwen ginn. Si sinn immens wichteg, fir datt jiddweree kann uerdentlech liewen. An et dierf dobäi dann net op den öffentliche Dénsgscht geklappt ginn, wéi dat oft vu Patronatssäit awer gemaach gëtt.

Also nach eng Kéier: Mir begrëssen dat hei. A weider esou an déi do Richtung! Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. Leschten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Och mir wäerten den Accord esou matdroen. Mee ech wëll awer nach e puer Punkten opgräifen, déi wuel am Accord waren, déi zimmlech interessant waren a vläicht haut awer nach net erwänt gi sinn.

De Staat muss gutt fonctionéieren, dozou sti mir Piraten och. An et ass och ganz kloer, dass, wann de Staat gutt Gehälter bezitt, een op där anerer Säit d'Gesamteconomie och erëm dréien deet. Deementspriedend sinn déi 5 % ganz gutt.

Et dierf een awer bei där ganzer Diskussioun net vergiessen, dass et och vill d'Staatsbeamte sinn, déi drënner gelidden hunn, wéi d'lescht Joer den Index net ausbezuelt ginn ass. Dat sinn net déi, déi kompenséiert gi sinn, mee dat sinn déi, déi den Index do verluer hunn an deen och ni méi wäerten erëmkreien. Dat war einfach eng Mesür, déi d'Regierung geholl huet, déi grad déi Beamten, déi elo gelueft gi sinn, getraff huet.

E ganz interessante Punkt an deem Accord ass de Punkt 8, wou et ëm d'gewerkschaftlech Fräiheete geet. Do steet am Accord, dass ee sech mam Minister wäert treffen, fir iwwert déi Fräiheeten, déi eng Gewerkschaft huet, ze diskutéieren.

An do ass da meng Fro un de Minister: Gouf et da schonn esou en Treffen? Well et war jo an der rezenten Vergaangenheet esou, virun allem bei der Police, datt de Minister vun der Police sech hei an der Chamber dernieft beholl huet, sech ni entschëllegt huet an an d'gewerkschaftlech Fräiheeten agegraff huet. Gouf et dann esou Gespréicher? Koum dann an deem Accord salarial, wou dat festgehalen ginn ass, eppes derbäi eraus? Well d'CGFP schreift dat jo net fir näischt. An d'Regierung huet och net fir näischt akzeptéiert, fir dat esou ze ënnerschréien. Do ass da meng Fro: Koum et dann zu deene Gespréicher? A wann net, wéini wäerten déi da stattfannen?

Well fir eis Piraten ass et ganz wichteg, dass dat, wat do bei der Police geschitt ass, net méi wäert stattfannen. An et ass och wichteg gewiescht, dass eng CGFP der Police do de Réck gestäipt huet.

D'Punkten, déi ginn elo gehéicht an 2024 fale se dann erëm op dat Normaalt zrëck an do gëtt et dann

1,95 %. Mee do ass et awer esou, dass et ka sinn, wann een dat herno netto ausrechent, dass an der D3, D2 an esou weider déi Leit unni den Index, dee se natierlech verdéngt hunn an deen derbäikënnst dëst Joer, kënnen manner hunn, wéi virdu beim Accord eigentlech erauskomm ass. Dat heescht, déi op deenen ënneschte Stufen, déi ginn elo dëst Joer gutt kompenséiert, wouzou mer stinn. Mee et kann awer sinn, dass se 2024 dann netto ënnert de Montant falen. Et kënnen 40 Euro de Mount sinn, wéi mer ausgerechent hunn. Mee ass dann do net dru geduecht ginn, fir vläicht do eng Kompensatioun anzeféieren, dass déi Leit net herno manner hunn 2024, wéi se elo 2023 wäerten hunn?

Mir wäerten eis Zoustëmmung derzou ginn, mee mir maachen awer och nach eng Kéier drop opmierksam, dass et nach vill aner Punkte gëtt, déi mer an der Fonction publique kënnen verbesseren. Huele mer do zum Beispill d'Chargé-de-coursen, déi leider an der Educatioun ëmmer erëm mat anere CDDen ofgefärdet ginn. Ech mengen, de Staat ass deen Eenzege am ganze Land, dee ka méi wéi zwee CDDen ausstellen. Si maachen dat ëmmer ganz kreativ. Et ass dann en neien Titel, dann därer en neien CDD ausgestallt ginn. An déi Leit kréien och keen Iessensgeld.

Et sinn nach vill Punkten, déi ee kéint verhandelen an engem Accord. Dat heiten ass elo e gudden, mee och an Zukunft musse mer, fir eng staark Fonction publique, awer nach gewësse Punkte matverhandelen an nach eng Kéier nobesseren, och am Sënn vun der CGFP.

Merci.

M. Sven Clement (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Minister zoustänneg fir d'Fonction publique, den Här Marc Hansen.

Prise de position du Gouvernement

M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique | Här President, léif Deputéiert, ech si frou, wann ech Äre Rieden nolauschten, dass et e breeden Accord gëtt zu deem Accord salarial. Ech wëll fir d'éischt awer dem Rapport, dem Gusty Graas, villmools Merci soen, well dat erspuert mer, fir an dee méi technischen Detail ze goe vun alleguerten deene Punkten hei, well et ass awer eng relativ komplex Matière.

Den Accord salarial ass deemools, also den 9. Dezember, effektiv no intensive kuerze Verhandlungen op en Enn komm. An engem Accord ass et eeben esou, dass Verhandlungen vun deem engen oder aneren anescht gefouert ginn. An deen heite Kontext, dee war dës Kéier net esou evident. Mir ware mattendran an där Kris, déi mer alleguerten erlieft hunn, an deene ville Krisen. Et gouf virduen Accord-salarialen, dat ass ernimmt ginn, wou keng Erhéijungen dra waren, mee och dat ass allkéiers am Accord mat dem Sozialpartner genee esou geschitt. An dat ass, mengen ech, dat, wat wichteg ass: dass den Dialogue social och bei dem Staat funktionéiert. An dat huet och dës Kéier geklappt.

Den Accord salarial huet eelef Punkten. Dat war elo e Sujet, deen op där enger oder anerer Plaz opgetaucht ass. Ech hunn dee bewusst ausenanergesplit an a verschidde Gesetzer gegoss, fir séier virunzekommen. De Rapport, de Gusty Graas, huet et hei ernimmt, et si verschidde Mesüeren dran, déi réckwierkend op den 1. Januar sinn an déi eebe grad an där Kris, wou mer dra sinn, de Leit an och de Beamten, den Agente vun Staat, sollen entgéintkommen. An dofir och dat Ausenanerplécke vun deem Accord salarial, fir e puer Texter ze maachen.

Déi éischt zwee Punkten, déi hu mer haut zum Vott, dat sinn déi, déi elo beschriwwen goufen. D'Punkten 3, 4 an 11 sinn an deem nächste Gesetzesprojet, deen ass schonn hei bei Iech an der Chamber deposéiert ginn an zwar de 27. Februar, dee läit schonn am Haus hei vir. Ech hu gesinn dëser Deeg, dass den Avis vun der Chambre des Fonctionnaires och dozou komm ass. An ech mengen, wa mer da gradesou séier virukommen, da kënnen mer och an der zoustänneger Kommissioun heiriwwer diskutéieren.

Déi Punkten 3, 4 an 11, déi an deem nächsten Text sinn, ëm wat geet et dee Moment? Ma do geet et ëm d'Augmentatioun vu fénnef Punkten bei de Majoration-d'échelonen. Da wäert de Pourcentage vun de PARPen, de Postes à responsabilités, déi also déi Augmentatioun do och kënnen kréien, op 30 Punkten eropgesat ginn. An da gëtt et och eppes fir d'BTsen, also een Diplom, deen och zu Lëtzebuerg ausgestallt ginn ass a wou Der hei eng Kéier eng Petitioun och hat an der Chamber a wou ech dee Moment de Petitionnaire gesot hunn, ech géif se empfänken. Ech hunn dat och an dësen Accord salarial affléisse gelooss. Déi kréien an deenen éischte fénnef Joer 10 Punkten, wa se esou een hunn a wann dat bei d'Aarbecht passt, an da vum sechste Joer u 15 Punkte bäi. An dat zielt dann och fir de Meeschterbreif an der Karriär B1. Déi Punkten 3, 4 an 11 alleguerte sinn et, déi am Text sinn.

Da gëtt et an dem Accord – fir Iech ze soen, wou mer soss dru sinn –, nach d'Punkten, dass de Bewäertungssystem ofgeschafft gëtt, och retroaktiv op den 1. Januar vun dësem Joer. Wéi geet et domadder virun? Ma den 1. Juli, an dat steet och am Accord dran, presentéieren ech der CGFP spéitstens en Text, deen dat Ofschaffen dee Moment och reegelt, fir dass si dat dann och eng Kéier kucken, fir dass et an dem Geescht ass vun deem, wat mer ofgemaach hunn. Dat ass jo och nach ee vun deene grouse Punkte gewiescht aus dem Text.

An dann hu mer, an dat ass ernimmt ginn, e puer Aarbechtsgruppen instituéiert. Dat sinn der, fir iwwert den Droit disciplinaire ze schwätzen a fir iwwert d'Liberté syndicale ze diskutéieren. An am Laf vun Joer 2023 ginn déi Gruppen agesat. D'Fro ass gestallt ginn, ob ech scho mat hinnen iwwert d'Liberté syndicale diskutéiert hunn. Ech hunn hinnen direkt eng Kéier, wéi se an hirer Publikatioun, déi se erausginn hunn, eng Kéier doriwwer geschwat hunn, och schonn e Bréif geschriwwen, wou ech gesot hunn: „Ma dann nennt mer déi Problemer, déi et och reell an där oder an där Administratioun gëtt!“ An ech hunn eeben dofir an dem Accord salarial festgehalen, dass mer doriwwer schwätzen. Dat kënn also nach alles am Laf vun 2023 op eis duer.

Dann ass nach ee Punkt, deen eréischt op den 1. Januar 2024 emgesat gëtt, wou mer nach am Joer dru schaffen, soudass mer awer elo och scho mat deenen heiten Haaptpunkten e grouse Wee gemaach hunn, wa mer déi da gestëmmt hunn, déi eeben an deem Accord salarial stinn.

Vläicht nach déi eng oder aner Reflexioun mat derbäi, wat net onwichtig ass, well Der déi Froen och gestallt hutt: Fir d'Gemengebeamten zielt dat heiten natierlech och. Et zielt fir alleguerten déi, déi mat Punkte bezuelt ginn, well mir hunn et extra esou geschriwwen, dass fir alleguerten déi, déi mat Punkte bezuelt ginn an déi eng Referenz op de Point indiciaire maachen, dat sech direkt duerchschréit. Dat ass also net nëmme bei de Gemengebeamten handendrun de Fall, mee och bei deene vun der CFL an all deenen, wou et Punkte gëtt. Dat heescht, dat muss dee Moment vun Äre Leit, well jo vill Buergermeeschteren a Schäfte heibanne sëtzen oder Conseilleren,

natierlech och dee Moment esou gemaach ginn, wann d'Gesetz a Kraaft ass.

Wéi vill sinn dat der am Gemengesecteur? Dat war och eng vun de Froen. Souwäit ech weess: ronn 4.700 Fonctionnaires, 1.800 Employéen an am Ganzen, mat de Salariéen, sinn an deem Secteur 15.000 Leit, déi hei nach mat hannerdrustinn an dem Gemengesecteur. Dat sinn elo déi Zuelen, déi mer do zesummege droen hunn.

Wat geschitt dann elo an deenen nächste Wochen, wann dat heiten haut esou gestëmmt gëtt, wéi ech dat da spieren? Abee, vu dass et retroaktiv ass op den 1. Januar, wäert elo nach net Enn März – do gëtt jo d'Pai vum Abrëll ausbezuel, do konnt dat heiten natierlech nach net berücksichtegt ginn –, mee Enn Abrëll, mat der Pai vum Mee, retroaktiv dat ausbezuel ginn, wat opsteet, mat deene verschiddenen Indexen, déi entrets erfall sinn, deen am Februar an dann dee vum éischten Abrëll. Dat bedeit, datt et net méi nëmmen 106 Euro si fir Fonctionnaires, mee 111,37 beim Fonctionnaire a bei den Employéen a Salarié sinn et der 105,45. Dat heescht, dass et réckwierkend am Abrëll 546,04 fir de Fonctionnaire gëtt a fir den Employé 517 Euro an déi ginn da mat der Pai vum Mee, déi Enn Abrëll bezuelt gëtt, de Leit dann op de Kont iwwerweisen.

Iwwert d'ganz Joer gekuckt ass dat heiten e Montant vun 1.325 Euro bei de Fonctionnaires a vun 1.255 Euro bei den Employéen. An ech mengen, dat war jo och d'Äntwert op déi Kris, déi mer hunn, dass den Employeur Staat eeben och an der Kris seng Responsabilitéit iwwerhëlt an och deene Leit hëllef. An dat Neit am Sozialdialog ass jo, dass an deem heite Joer et just 5 % op deenen éischte Punkte gëtt, wat jo da verhénnert, dass et riichtduerch bis op déi ieweschten Paien dat dote gëtt. An trotzdeem hu mer awer dann och eppes gemaach fir allegueren d'Fonctionnaires, déi, esou wéi dat hei ernimmt ginn ass, eng gutt Aarbecht, net nëmmen an der Pandemie, gemaach hunn, mee wou ech och frou sinn, dass mer déi beim Staat a bei de Gemenge schaffen hunn.

Vläicht ee Wuert zu deem, wat gesot gëtt, dass, wann d'nächst Joer jo déi lineär Hausse vun 1,95 % kënn, dann do e puer Leit géife verléieren. Dir sot 40 Euro: Dat sinn éischten Brutto-Montanten an dann ass dat nëmme bei engem Grappvoll Leit, wou dat de Fall ass. Bei deene meeschte Leit läit dat an de Paragë vun 10 Euro brutto, wat jo guer net därmoosse vill ass, wann een dann déi netto Approche eebe kuckt.

An dozou wëll ech Iech just erklären: Déi Joren, wou d'Chamber mol eng Kéier eng Primm gestëmmt huet, wann an deem Joer, wou et eng Primm gouf, ee 40.000 Euro verdéngt huet an da krut en dat Joer vun der Primm dann 1.000 Euro Primm, dann huet en dat Joer 41.000 Euro verdéngt, dat Joer drop huet en dann erëm 40.000 Euro verdéngt. Dat ass also guer näischt Neies, wat d'Chamber hei stëmmt, mee et ass genee dat, wat schonn x-mol bei Primme geschitt ass, dass d'Leit, wann et eng extra Mesür gouf, dee Moment dat Joer drop erëm manner verdénge wéi dann, wann et zum Beispill eng Primm gouf.

An da wëll ech och soen: Et ass am Accord mat der Gewerkschaft, wou dat heiten ënnerschriww ginn ass, dat ass souguer ugeschwat ginn. An dat ass en Accord zwëschen der Regierung an der CGFP, fir dat ze maachen, soudass een dat och eng Kéier kann op dëser Plaz op déi doten Aart a Weis duerstellen. An ech mengen, dat ass jo och dat, wat zielt.

An déi Montanten, déi elo grad iwwerwise ginn, déi hëllef jo dann och, fir de Leit entgéintzekommen, an d'nächst Joer geet et dann 1,95 % an d'Luucht.

Dir wësst, dass dat heiten dëst Joer, vu dass et fir ee Joer ass, just fir 45 Milliounen Euro ass. Da komme

se d'nächst Joer natierlech strukturell mat derbäi, dat sinn dann 1,95 %, am Joer 2024 sinn dat da ronn 74 Milliounen Euro. An da kommen natierlech nach déi aner Mesüre mat derbäi, dat sinn déi Texter, déi eréischt deposéiert ginn oder schonn deposéiert goufen. Do gëtt et natierlech och nach e Montant. Mee mir sinn awer, wat d'Fiche ugeet, a mat deem, wat ech annoncéiert hunn, wéi mer den Accord ënnerschriwwen hunn, nobäi bei deene Montanten, déi mer do ausgerechent haten, déi eeben och an den nächste Joren de Leit zeguttkommen.

Ech wëll soen, dass den Employeur Staat e wichtege Rôle huet vis-à-vis vu senger Leit, dass vill Leit och op dat kucken, wat mir zesummen aushandelen, an dass ech definitiv frou sinn, datt mer dat d'lescht Joer scho konnten an engem awer relativ rouege Kontext verhandelen, mat dem Sozialpartner, an dass mer do och ënnert dem Stréch als Staat anzwousch erauskommen, well mer awer och eng Virbildfonction hunn, fir dat ze maachen. Dat ass heimadder garantéiert ginn. Dat ass zu engem Moment och garantéiert ginn, wou mer nach a méi rouege Gewässer waren.

A vu dass ech jo och hei spieren, dass 60 Leit dat wäerte stëmmen, si jo d'Deputéiert sech hirer Responsabilitéit och bewosst an och der Meenung, dass dat equilibréiert, rasonabel a responsabel war zu deem Moment, wat de Staat fir seng Leit mécht, fir dass den éffentlechen Déngscht och an Zukunft nach ka gutt fonctionéieren.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Fonction-publiques-Minister Marc Hansen. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8138. Den Text steet am Document parlementaire 8138e.

Vote sur le projet de loi 8138 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par Mme Cécile Hemmen), Francine Cloener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

3. 7934 – Projet de loi déterminant le régime des sanctions applicables en cas de violation des dispositions du règlement (UE) 2021/782 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2021 sur les droits et obligations des voyageurs ferroviaires

Deen nächste Punkt um Ordre du jour ass de Projet de loi 7934 iwwert de Schutz vun den Eisebunns-passagéier. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an d'Wuert kritt elo d'Rapportrice vun deem Projet de loi, déi honorabel Madamm Jessie Thill.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Jessie Thill (déi gréng), rapportrice | Merci, Här President. Mam virleiende Gesetzesprojekt 7934 schafe mir d'modifizéiert Gesetz vum 10. September 2012 zur Festleeung vun de Saktionsreegele bei Verstéiss géint d'Dispositiounen vum EU-Reglement 1371/2007 zu de Rechter a Flichte vun den Zuchreesenden of an ersetzen et duerch nei Dispositiounen.

Et geet ëm déi néideg Gesetzesupassung, fir Lëtzebuerg mat engem neien EU-Gesetzeskader am Schin-neberäich konform ze setzen, deen ab dem 7. Juni dëst Joer wäert gëllen. Deen Dag trëtt nämlech dat neit EU-Reglement 2021/782 zu de Rechter a Flichte vun den Zuchpassagéier a Kraaft an ersetzt dat grad erwäntent EU-Reglement vum 2007 zum selwechte Sujet.

Dir wësst all heibannen, datt EU-Reglementer am Ennerscheid zu EU-Direktiven net mussen an déi national Gesetzgebung transposéiert ginn, mee direkt applikabel sinn. Datt mer elo trotzdem e Gesetzesprojekt hei virleien hunn, läit éischten dorunner, datt mer eis besteend Lëtzeburger Gesetzgebung an deem Beräich mussen duerch nei konform Dispositiounen ersetzen, an zweetens mussen mer Präzisiounen ginn, déi net direkt vum EU-Niveau virgi sinn, wéi zum Beispill d'Héicht vun de Strofen. D'EU-Reglement obligéiert nämlech d'Memberstaaten zwar, fir Sanktiounen zu Verstéiss géint Dispositiounen vum EU-Reglement anzeféieren, mee et defineiert awer net, wéi eng genee oder wéi héich eventuell Geldstrofe solle sinn. Dat maache mer deemno mat deem Gesetzesprojekt. An ettlech aner Detailler zum EU-Reglement gi per Règlement grand-ducal festgeluecht.

Insgesamt geet et bei den neien EU-Reegelen drëms, fir d'Rechter vun den Zuchreesenden ze schützen an d'Qualitéit an d'Effizienz vun de Services am Beräich vum Schinnepersonentransport ze verbesseren a fir derzou bäizedroen, den Udeel vum Schinneverkéier am Verglach zu anere Verkéiersmëttelen ze erhéien.

Beim virleiende Projet de loi geet et awer virun allem drëms, fir den Artikel 35 aus dem europäesche Reglement ëmzesetzen, wou et am éischten Paragraf dorëms geet, datt d'Memberstaaten e Régime des sanctions applicables zu de Violatiounen vun den Dispositiounen an deem Reglement an déi néideg Mesüeren huelen, fir d'Ëmsetzung vun dese Sanktiounen ze gewäreschten. Dës Sanktiounen mussen laut EU-Virgaben effektiv, proportionéiert an dissuasiv sinn.

Den europäesche Gesetzgeber ass der Usicht, datt de Schutz vun den Zuchreesenden an Terme vum Verbraucherschutz muss verbessert ginn, well de Reesenden aktuell déi daitlech méi schwach Partei